

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23. września 2015 roku powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (zwana dalej spółką (...)) wniosła o zasądzenie od pozwanego D. N. (1) kwoty 4.662,06 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14. marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż zawarła z pozwanym umowę o świadczenie usług windykacyjnych – pojedyncze zlecenie windykacyjne. Strona powodowa podniosła, iż odstąpiła od naliczania wynagrodzenia prowizyjnego za zleconą usługę i naliczyła wyłącznie opłatę manipulacyjną w wysokości 3,5% + VAT. Pozwany nie uregulował powyższej należności (pozew, k.2-6).

W dniu 30. września 2015 roku, wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 8261/15, k. 33). Jego odpis został doręczony stronie pozwanej w dniu 6. listopada 2015 r. (k. 38).

W dniu 18. listopada 2015 roku pozwany złożył sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana zakwestionowała żądanie dochodzone pozwem co do zasady. Pozwany wskazał, iż bezsporne jest, iż strony zawarły umowę o świadczenie usług windykacyjnych. Wskazał jednakże, że powyższa umowa nie zawierała postanowień upoważniających powoda do obciążenia pozwanego opłatą manipulacyjną (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 40-41v.).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20. stycznia 2015 roku spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (zleceniobiorca) zawarła z D. N. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą F. D. N. (1) w C. (zleceniodawca), umowę – pojedyncze zlecenie windykacji krajowej. Na mocy umowy, D. N. (1) udzielił spółce (...) pełnomocnictwa w przedmiocie odzyskania należności pieniężnych przysługujących zleceniobiorcy od dłużnika – spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości K.. Na podstawie zawartej umowy zleceniobiorca zobowiązał się do zapłaty prowizji zgodnie z cennikiem usług. Strony ustaliły wysokość prowizji na 7%. Strony uzgodniły, iż powyższa prowizja będzie przysługiwała zleceniobiorcy również w przypadku dokonania zapłaty przez dłużnika lub zmniejszenia salda zadłużenia w jakiegokolwiek formie w czasie realizacji zlecenia i w ciągu 15 dni od jego zakończenia, a także w przypadku zawarcia ugody w zakresie objętym zleceniem oraz w razie jednostronnego wycofania zlecenia przez zleceniodawcę przed upływem terminu zakończenia postępowania windykacyjnego lub przelewu wierzytelności przez zleceniodawcę na osobę trzecią bez zgody zleceniobiorcy (okoliczności bezsporne, ogólne warunki pojedynczego zlecenia usług windykacyjnych, k. 21, pojedyncze zlecenie windykacja krajowa, k. 22, zestawienie faktur, k. 23).

W dniu 11. lutego 2015 r. D. N. (1) zwrócił się do spółki (...) z wnioskiem o anulowanie windykacji należności od spółki (...) sp. z o.o. W dniu 20. lutego 2015 r. pracownik spółki (...) zwrócił się do zleceniodawcy z zapytaniem, czy w związku z powyższym wnioskiem, wnosi on o wycofanie zlecenia i naliczenie umownej prowizji w wysokości 7% netto. W dniu 24. lutego 2015 r. D. N. (2) zwrócił się do spółki (...) z prośbą o obniżenie prowizji do 3,5%, w związku z wycofaniem zlecenia (korespondencja e-mail, k. 56-59, zeznania świadka P. B., k. 85-87).

Strony zawarły aneks nr (...) do umowy zlecenia usług windykacyjnych z dnia 20. stycznia 2015 r., którym zmieniły wysokość wynagrodzenia prowizyjnego na 3,5% (aneks nr (...), k. 60).

W dniu 27. lutego 2015 r. spółka (...) wystawiła na rachunek D. N. (1) fakturę VAT nr (...) na kwotę 4.662,06 zł brutto, tytułem opłaty manipulacyjnej, zakreślając termin płatności na dzień 13. marca 2015 r. (faktura VAT, k. 24-25).

Pismem z dnia 18. września 2015 r. spółka (...) wezwała D. N. (1) do zapłaty kwoty 4.662,06 zł wraz z ustawowymi odsetkami do dnia 14. marca 2015 r. do dnia zapłaty, tytułem opłaty manipulacyjnej, do dnia 22. września 2015 r. (wezwanie do zapłaty, k. 26-27).

Strony umowy nigdy nie ustalały żadnych opłat manipulacyjnych związanych z wykonaniem umowy – pojedynczego zlecenia windykacji krajowej. Opłata manipulacyjna wskazana w fakturze VAT nr (...) powinna zostać określona jako opłata prowizyjna (zeznania świadka P. B., k. 85-87).

Stan faktyczny opisany powyżej był w części – wskazanej wyżej – bezsporny między stronami niniejszego postępowania. Podstawę ustaleń stanowiły zatem twierdzenia strony powodowej niezakwestionowane albo wprost przyznane przez stronę pozwaną, a zatem dotyczące faktów bezspornych.

Powołane powyżej odpisy dokumentów prywatnych oraz wydruki, przedłożone przez strony, Sąd uczynił podstawą dokonanych ustaleń – w zakresie wskazanym wyżej, przy odpowiednich partiach ustaleń. Wiarygodność dokumentów i wydruków nie była kwestionowana przez strony, Sąd zaś nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Ustaleń w zakresie prowadzenia zleconej windykacji, wycofania zlecenia przez pozwanego oraz wyrażenia zgody na zmianę umowy poprzez obciążenie pozwanego wynagrodzeniem prowizyjnym w wysokości 3,5%, a także przyczyn określenia tego wynagrodzenia opłatą manipulacyjną, Sąd dokonał w oparciu o treść zeznań świadka P. B.. Zeznania świadka były spójne, logiczne i pozbawione wewnętrznych sprzeczności, a ponadto znajdowały potwierdzenie w treści dokumentów zgromadzonych w sprawie. Świadek był pracownikiem powodowej spółki i posiadał informacje odnośnie treści zawartej między stronami umowy, a także przebiegu współpracy stron, w szczególności wycofania zlecenia przez pozwanego oraz aneksowania umowy, a także posiadał wiedzę w kwestii nazewnictwa nakładanych przez powoda na klientów opłat oraz praktyki powoda odnośnie obciążania klientów wynagrodzeniem prowizyjnym.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 9. lutego 2016 r. Sąd oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka P. B. na okoliczności złożenia przez pozwanego zlecenia windykacyjnego, daty i zakresu zlecenia, albowiem powyższego okoliczności nie były sporne pomiędzy stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie stronu łączyła umowa – pojedyncze zlecenie windykacji krajowej. Sąd stanął na stanowisku, iż strony łączyła umowa o świadczenie usług. W myśl art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Powołany przepis reguluje reżim prawny umów, które łącznie spełniają dwie przesłanki: są umowami o świadczenie usług i jednocześnie nie są uregulowane innymi przepisami. Jest to bardzo rozległa kategoria umów, odgrywających w warunkach gospodarki wolnorynkowej istotne znaczenie praktyczne. Zakres zastosowania tego przepisu jest więc rozległy i obejmuje szeroki katalog umów o różnorodnej treści. Umowy, do których stosuje się uregulowanie zawarte w art. 750 k.c., są umowami nienazwanymi. Charakteryzują się tym, że ich przedmiotem jest świadczenie usług, przy czym umowa taka może dotyczyć dokonania jednej usługi, większej - określonej liczby usług, bądź też dotyczyć stałego świadczenia usług określonego rodzaju. Umowy takie mogą mieć charakter odpłatny bądź nieodpłatny i są umowami konsensualnymi. Ich stronami mogą być wszelkie podmioty prawa cywilnego. Przepis art. 750 k.c. znajduje zastosowanie do umów o świadczenie usług polegających na dokonywaniu czynności faktycznych, które nie są uregulowane innymi przepisami. Oznacza to, że przepis ten nie dotyczy umów o świadczenie usług, które podpadają pod przepisy dotyczące którejkolwiek umowy nazwanej, uregulowanej w kodeksie cywilnym bądź w innych aktach prawnych.

Przechodząc do oceny żądania należy wskazać, iż w rozpatrywanej sprawie bezsporny był fakt zawarcia umowy świadczenia usług windykacyjnych oraz jej treść. Pomiędzy stronami sporna była natomiast okoliczność obciążenia

pozwanego opłatą manipulacyjną. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniósł bowiem, iż z treści umowy nie wynika, aby istniała podstawa do naliczenia przez powoda takiej opłaty.

Skutkiem dokonania zaprzeczenia przez pozwanego, jest to, iż twierdzenia powoda stają się sporne i muszą zostać przez niego udowodnione zgodnie z dyspozycją art. 6 k.c. Zgodnie z treścią tego przepisu, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W świetle zaś art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wykazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W związku z powyższym w przedmiotowej sprawie, zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu, to powód winien wykazać okoliczności faktyczne decydujące o spełnieniu przesłanek materialnoprawnych dochodzonego przez niego żądania, w tym wypadku, że po jego stronie powstało określone roszczenie, które nie zostało spełnione przez pozwanego. Przede wszystkim powód winien wykazać podstawę dochodzonego roszczenia, a zatem postawę do naliczenia pozwanemu opłaty manipulacyjnej w wysokości 4.662,06 zł brutto. Strona powodowa natomiast takiej okoliczności nie wykazała.

Strony łączyła umowa świadczenia usług windykacyjnych – pojedynczego zlecenia windykacji krajowej, której integralną częścią były ogólne warunki pojedynczego zlecenia usług windykacyjnych. Do przedmiotowej sprawy będą miały zatem również zastosowanie uregulowania prawne związane z wzorcami umowy – art. 384 k.c. i nast. Zgodnie z treścią art. 384 § 1 k.c. ustalony przez jedną ze stron wzorzec umowy, w szczególności ogólne warunki umów, wzór umowy, regulamin, wiąże drugą stronę, jeżeli został jej doręczony przed zawarciem umowy. W sprawie będącej przedmiotem rozstrzygnięcia bezspornym jest, że ogólne warunki umowy, zawierające również cennik usług windykacyjnych, doręczone zostały pozwanemu przed zawarciem umowy. W ocenie sądu, ogólne warunki umowy sformułowane zostały jednoznacznie i w sposób zrozumiały, stały się więc wiążące dla stron umowy. Tym samym powód był uprawniony do naliczania pozwanemu opłat, ale tylko określonych w umowie. Pozwany bowiem nie może zostać obciążony żadnymi dodatkowymi opłatami, niż te, które określone są w umowie lub wynikają z przepisów ustawy. Tymczasem powód, w związku z wycofaniem zlecenia przez pozwanego, obciążył go opłatą manipulacyjną w wysokości 4.662,06 zł brutto, która to opłata nie została wymieniona w umowie, ani w ogólnych warunkach umowy. Z treści ogólnych warunków umowy wynika, iż powód był uprawniony do obciążenia pozwanego wyłącznie wynagrodzeniem prowizyjnym w wysokości 7%, następnie obniżonym aneksem do 3,5%. Brak jest natomiast zapisów w umowie odnośnie opłaty manipulacyjnej. Również z zeznań świadka P. B., pracownika powoda, wynika, iż powód obciążał swych klientów tylko wynagrodzeniem prowizyjnym. Świadek zeznał, iż w jego ocenie nazwanie opłaty w fakturze VAT opłatą manipulacyjną było omyłką działu księgowości powoda, a w istocie stanowiła ona wynagrodzenie prowizyjne. W ocenie Sądu jednak nie ma żadnych podstaw, aby nie rozróżniać tych pojęć. W szczególności wobec rozróżniania tych pojęć przez samego powoda. W treści uzasadnienia pozwu powódka wskazała, iż odstąpiła od obciążenia pozwanego wynagrodzeniem prowizyjnym i naliczyła wyłącznie opłatę manipulacyjną. Podkreślenia ponadto wymaga, że również w obrocie gospodarczym te dwa pojęcia funkcjonują osobno, a podstawa ich naliczania jest różna. Nie są to zatem pojęcia tożsame. Nic nie stało na przeszkodzie wprowadzeniu przez strony do umowy postanowienia o opłacie manipulacyjnej na zasadzie swobody umów. W niniejszej sprawie jednak nie ulega wątpliwości, że strony z takiej możliwości nie skorzystały.

Strona powodowa w uzasadnieniu pozwu podniosła, że dochodzi zapłaty od pozwanego kwoty 4.226,06 zł, należnej jej z tytułu naliczonej pozwanemu opłaty manipulacyjnej, wskutek odstąpienia od naliczenia pozwanemu wynagrodzenia prowizyjnego. Również tytułem opłaty manipulacyjnej została wystawiona na rachunek pozwanego faktura VAT nr (...), będąca przedmiotem żądania pozwu.

Zgodnie z art. 321 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzić ponad żądanie. Strona powodowa w pozwie winna dokładnie określić żądanie, które stanowi rezultat stanu faktycznego przedstawionego przez powoda (Z. Resich. Istota procesu cywilnego. Warszawa 1975, s. 28). Powinna także przytoczyć wszelkie okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie. Powódka w uzasadnieniu pozwu podniosła, iż dochodzi zapłaty od pozwanego należności naliczonej tytułem opłaty manipulacyjnej, jednakże w dalszym toku postępowania zostało wykazane, że powód był uprawniony do obciążenia pozwanego wyłącznie wynagrodzeniem prowizyjnym z tytułu zawartej umowy. Z treści przytoczonego wyżej przepisu wynika, że określając granice wyrokowania, nie można wyrokować co do rzeczy, która nie była przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż strona żądała. Żądanie

powództwa określa więc nie tylko jego przedmiot, lecz również jego podstawa faktyczna. Zasądzenie sumy pieniężnej z innej podstawy faktycznej stanowi właśnie orzeczenie ponad żądanie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18. marca 2005 r., II CK 556/04, OSNC 2006, nr 2, poz. 38). Sąd nie może uwzględnić roszczenia na innej podstawie faktycznej, niż wskazana w pozwie, gdyż byłoby to dokonaniem przez Sąd zmiany powództwa, do czego nie jest uprawniony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29. października 1993 r., I CRN 156/93).

W niniejszej sprawie zasadność żądania pozwu zależna była od wykazania przez stronę powodową podstaw do obciążenia pozwanego opłata manipulacyjną, czemu jednakże powódka nie sprostała. W toku procesu powódka nie wykazała bowiem podstawowej przesłanki dochodzonego roszczenia, czyli okoliczności, iż posiadała uprawnienie do naliczenia opłaty manipulacyjnej zgodnie z treścią przytoczoną w uzasadnieniu pozwu oraz wskazaną w fakturze VAT nr (...), a co za tym idzie po stronie pozwanego nie zaktualizował się obowiązek zapłaty

W związku powyższym powództwo należało oddalić wobec nie udowodnienia przez stronę powodową zasadności dochodzonego roszczenia, na podstawie art. 6 k.c.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd postąpił zgodnie z dyspozycją art. 98 k.p.c., statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzoną od powoda na rzecz pozwanego z tego tytułu kwotę składają się: minimalna stawka zastępstwa procesowego wykonywanego przez radcę prawnego w wysokości 600,00 zł (§ 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 874,24 zł tytułem zwrotu wydatków za dojazd do tut. Sądu, zgodnie ze spisem kosztów przedłożonym na rozprawie w dniu 30. sierpnia 2016 r. Strona powodowa nie zgłaszała zastrzeżeń do spisu kosztów przedłożonego przez pełnomocnika pozwanego.

Mając na uwadze wszystkie wymienione wyżej okoliczności, na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów Sąd orzekł jak w wyroku.

SSR Aleksandra Zielińska-Oško

Z. Odpis uzasadnienia wraz z odpisem wyroku doręczyć pełnomocnikowi powoda.